

ELS BOSCOS DE RIBERA

Que són?

Són ecosistemes que creixen als marges de rius i rierols i tenen un paper vital en la protecció de l'aigua i la biodiversitat. La vegetació de ribera ressegueix les vores dels rius amb una gran diversitat d'espècies.

A Catalunya s'identifiquen diferents boscos de ribera en funció de l'espècie predominant: vernedes, salzedes i freixers.

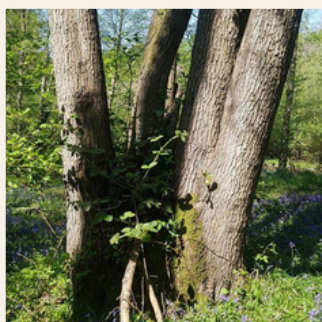
Per què són importants aquests boscos?

Tot i ocupar només una petita part del territori, els boscos de ribera tenen un paper fonamental en molts processos naturals. En primer lloc, influeixen en el cicle de l'aigua, ajudant a prevenir inundacions i netejant-la de sediments i contaminants de forma natural. A més, aquests boscos són imprescindibles per a la vida silvestre i la biodiversitat. Creen hàbitats i permeten la connexió entre diferents espais naturals, el que ajuda a la supervivència de moltes espècies, com per exemple la llúdriga. També són importants per als éssers humans, ja que poden ser espais de recreació, a més d'entorns educatius i de conservació. També contribueixen a la retenció del diòxid de carboni (CO₂), a la regulació del clima local i al foment de la flora i fauna autòctones.

ACTIVITAT 1:

Per a la realització d'aquesta activitat, s'ha d'haver fet una explicació prèvia sobre com diferenciar els diferents arbres que els alumnes plantaran i quines són les seves parts.

Com es plantarà en un moment en que gairebé no tenen fulles, els arbres es diferenciaràn pel color del tronc.

Per fer-ho més visual, una opció és sortir a on estiguin plantats els arbres i fer algun joc en el que hagin de distingir els verns, els bims, els salzes i els frèixers i ordenar-los o agrupar-los.

Pel que fa a les parts de l'arbre, s'haurà de fer amb una imatge, ja que en aquesta època els arbres han perdut la fulla.

Què són les espècies autòctones?

Les espècies autòctones són les que pertanyen de manera històrica a un ecosistema concret. Les diverses espècies tenen un paper fonamental en el manteniment de la riquesa i equilibri dels ecosistemes de qualsevol racó del món. Per això, és molt important tenir un coneixement adequat de la fauna i flora del lloc, així com de mesures mediambientals per a afavorir la conservació de boscos i altres ecosistemes que alberguen les riqueses naturals dels territoris en els quals vivim.

Què són les espècies invasores?

Les espècies invasores són organismes que arriben a un lloc on no són nadius i causen danys. Les espècies invasores són aquelles capaces de reproduir-se amb èxit i formar poblacions autosuficients en un ecosistema que no és el propi. Quan això succeeix, diem que s'han "naturalitzat", la qual cosa pot tenir conseqüències desafortunades per a les espècies autòctones.

Aquí és interessant que no s'hagin posat masses exemples d'animals invasors i autòctons, per poder veure els coneixements prèvis que tenen els alumnes.

Després d'aquesta activitat si que és important que s'especifiquin alguns d'ells com:

AUTÒCTONS: Lúdriga, cabirol, porc senglar, fagina/marta, tortuga de rierol, ànec collverd, cranc de riu de potes blanques, guineu, carpa, mallarenga, gallineta d'aigua... (en podeu afegir segons els coneixements prèvis generals del grup classe)

INVASORS: Visó americà, barb roig, cranc de riu americà, tortuga de florida...

(Aquesta informació serà rellevant per a l'activitat 3)

IDEES

Un cop els alumnes ja coneguin les diferents espècies, proposem passar aquest powerpoint, per que diguin els noms dels animals que van passant i que diguin si són autòctons o invasors.

file:///C:/Users/usuari/Downloads/BOSC%20RIBERA.pptx.pdf

Llúdriga

Cabirol

Porc senglar

Marta/Fagina

Tortuga de rierol

Ànec collverd

Cranc de riu de potes blanques

Guineu

Carpa

Mallarenga

Gallineta d'aigua

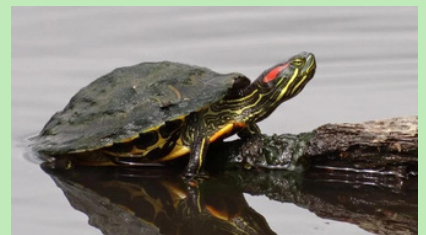
Cranc de riu americà

Visó americà

Barb roig

Tortuga de Florida

ACTIVITAT 4!

Abans de dur a terme aquesta activitat, se'ls ha d'explicar als alumnes els tipus d'arbres que es poden trobar als boscos de ribera de la Garrotxa. També hauran d'aprendre a distingir els exòtics dels autòctons.

ARBRES AUTÒCTONS: vern (*Alnus glutinosa*), vim (*Salix viminalis*), frèixe (*Fraxinus excelsior* i *Fraxinus angustifolia*) i salze (*Salix alba*).

ARBRES EXÒTICS: acacia (*Robinia pseudoacacia*), fals plàtan (*Acer pseudoplatanus*) i negundo (*Acer negundo*).

(És important aclarir als alumnes que hi ha altres espècies que també formen part dels boscos de ribera, però que aquests són els que més es trobaran)

IDEES

- Kahoot de les diferents espècies d'arbres de bosc de ribera (tot i que n'hi ha un general al final, pot anar bé per repassar els temes per separat).
- Joc d'ordenació d'arbres segons el tipus que són (a l'exterior).
- Joc de classificació de fulles dels arbres segons si provenen dels autòctons o dels exòtics.

CÀMARES DE FOTOTRAMPEIG

Abans d'anar a posar les càmares de fototrampeig, cal que els alumnes les conèguin, les toquin, observin i explorin per tenir familiaritat amb l'objecte.

Se li mostraran exemples del que pot apareixer i de com es veu (nosaltres us facilitarem els vídeos si no en teniu d'altres anys).

També cal fer una petita explicació sobre les càmares de nit, en deixem un exemple a continuació amb la informació necessària:

Les càmeres de fototrampeig són dispositius utilitzats en investigacions sobre vida silvestre i conservació. Estan dissenyades amb sensors de moviment i, de vegades, sensors de calor, cosa que els permet detectar la presència d'animals al seu entorn. Quan s'activen, aquestes càmeres capturen imatges fixes o graven vídeos de la vida animal sense causar molèsties.

Aquestes càmeres es col·loquen estratègicament en àrees naturals, en aquest cas als boscos de ribera. Funcionen de manera autònoma durant períodes prolongats, cosa que facilita la recopilació d'informació sobre la presència, el comportament i les rutines de les diferents espècies sense intervenir en la seva dinàmica natural.

Les imatges i els vídeos obtinguts són molt importants per fer estudis científics, conservació d'espècies i seguiment de poblacions animals. Proporcionen detalls sobre la biodiversitat, els patrons d'activitat i altres aspectes rellevants del comportament animal.

Per tant, ja sabeu! Teniu una tasca molt important!

Activitats d'evaluació

- KAHOOT!

<https://create.kahoot.it/details/17520afb-1c4e-4d7e-ba35-b90db4787617>

- Elaboració de cartells o fulletons (per grups) sobre la importància de preservar els boscos de riu i evitar la propagació d'espècies invasores (per penjar-los a l'escola i conscienciar de la problemàtica a la resta d'alumnes).